Yttrande

Datum
2026-10-26

Processnummer
3.1.2

Diarienummer
2237/2026

Ert diarienummer
KN2026/01494

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över ”Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens verksamhetsområden; bland annat fysisk planering, byggande och boende.

Boverket tillstyrker i stort Klimat- och näringslivsdepartementets remiss av promemorian ”Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor”. Boverket har synpunkter på vissa författningsförslag samt innehållet i promemorian.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar följande synpunkter.

Generella synpunkter

Efter det att promemorian skickats på remiss har Boverket beslutat om nya regler. Genom Boverkets föreskrifter (BFS 2026:9) om energihushållning och värmeisolering i byggnader upphävdes Boverkets byggregler (BFS 2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR den 1 oktober 2026. Hänvisningar till BBR bör därmed undvikas. Förslagen och formuleringarna i promemorian bör ses över och utformas utifrån nu rådande regleringar.

2.1 Förslag till lag om energiplanering i kommuner och regioner samt 2.3 Förslag till förordning om energiplanering i kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter

9 § lag om energiplanering i kommuner och regioner

I föreslagen bestämmelse står att kommuner och regioner innan de beslutar om författningsreglerade planer ska beakta principen om energieffektivitet först genom att analysera olika alternativ för att uppnå syftet med den författningsreglerade planen och bedöma de olika alternativen i fråga om energieffektivitet.

Fastställd: dnr 6146/2025.A

En analys behöver inte göras om det gjorts en strategisk miljöbedömning av planen.

11 § förordning om energiplanering i kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter

I föreslagen bestämmelse står att med författningsreglerade planer avses sådana planer som uppgår till 100 000 000 euro.

Av skrivningarna i promemorian framgår att med författningsreglerade planer avses bland annat översiktsplaner, regionplaner och detaljplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Boverket instämmer i det som står i promemorian om att översikts- och regionplaner är den typ av planer som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om de anger förutsättningarna för att bedriva vissa verksamheter eller vidta vissa åtgärder. Om en plan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska det göras en strategisk miljöbedömning av denna, vilket innebär att planen faller in under ett av undantagen i lagförslagets 9 §. Detta innebär i sin tur att den föreslagna lagen och förordningen i praktiken kommer att tillämpas på få översiktsplaner och regionplaner. Sett till detaljplaner är det få planer där det sker en miljöbedömning.[1] Detta innebär att den föreslagna lagen och förordningen sannolikt kommer att tillämpas för detaljplaner i större utsträckning än andra planer enligt PBL. Boverket konstaterar att det är flera olika typer av planer som är tänkta att omfattas av den nya lagen och förordningen. I översiktsplaner och regionplaner hanteras frågor på en mer övergripande och strategisk nivå medan detaljplaner är juridiskt bindande och reglerar rättigheter och skyldigheter. Boverket ställer sig därför frågande om det är lämpligt att detaljplaner omfattas av lagförslagets 9 §.

Lagen och förordningen innebär nya uppgifter för kommuner och regioner. Boverket tycker inte att det är tydligt beskrivet vilka planer som omfattas av författningsförslagen och varför samt vad analysen ska tillföra utöver vad som är reglerat i befintlig lagstiftning. Detta bör tydliggöras i skrivningarna i promemorian och i de nya författningarna. För att hjälpa kommuner och regioner att tillämpa den nya lagen bör det framgå av lagförslagets 9 § vilka planer som omfattas av bestämmelsen.

I promemorian finns ingen närmare beskrivning av hur en ekonomisk värdering av planer ska gå till. Detta behöver enligt Boverkets uppfattning tydliggöras.

Författningsförslagen innebär att det kommer finnas regler utanför PBL med krav på analyser som ska göras i anslutning till planprocesserna. Det bör därför införas hänvisningar i PBL till 9 § i den nya lagen. Vidare ser Boverket att det finns ett behov av vägledning från myndighetens sida i denna del.

[1] https://www.boverket.se/sv/om-boverket/oppna-data/plan-och-byggenkaten/oppna-data-detaljplanering/

2.4 Förslag till förordning om den offentliga sektorns inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader

14 §

I föreslagen bestämmelse står att när en upphandlande myndighet eller enhet köper en byggnad eller en byggentreprenad som avser uppförande av en byggnad eller ingår ett hyresavtal för en byggnad eller en lokal, ska byggnaden uppfylla minst de energieffektivitetskrav som anges i 3 kap. 14 § första stycket 1 plan- och byggförordningen (2011:338) och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den paragrafen. Kravet gäller inte om syftet med köpet är att totalrenovera eller riva byggnaden, sälja byggnaden vidare utan att använda den för eget syfte, eller bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller historiska värde.

Boverket ställer sig frågande till utformning av 14 §. Det framgår inte tydligt vilka krav som gäller för befintliga byggnader. Bestämmelsen kan tolkas som att det är kraven vid nybyggnad som gäller även då en myndighet köper eller hyr en befintlig byggnad. Energieffektivitetskrav är inte ett begrepp som används i plan- och byggförordningen (PBF) eller Boverkets föreskrifter. Det bör övervägas om det räcker att använda ordet krav. Vidare bör det övervägas om det inte är bättre att stryka ordet minst så att kravet blir att uppfylla vad anges i 3 kap. 14 § första stycket 1 PBF med tillhörande föreskrifter. Det kan även finnas anledning att förtydliga att det bara är föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 14 § första stycket 1 PBF som avses. Annars kan det tolkas som att även de krav som preciseras för andra delar av paragrafen omfattas.

Ett alternativ till att hänvisa till regleringen i PBF vore enligt Boverkets bedömning att koppla det till energiklass A0 enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader. Se vad Boverket anför under 6.3 nedan.

15 §

I föreslagen bestämmelse står att kravet på energieffektivitetsprestanda som avses i 14 § första stycket är uppfyllt ska kontrolleras med den energideklaration som har upprättats för byggnaden enligt lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Detta förutsätter att det upprättats en energideklaration i enlighet med ändringen av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader. Bestämmelsen bör omformuleras. Begreppet ”energieffektivitetsprestanda” bör utgå. Det kan inte ersättas med ”energiprestanda” då detta begrepp inte används i PBF. Om regleringen i 14 § kopplas till energiklass A0 enligt ovan kan bestämmelsen förenklas i enlighet med det.

4.10 Energieffektivisering i den offentliga sektorns byggnader

Nära-nollenergibyggnader och nollutsläppsbyggnader

I promemorian står att de närmare kriterierna för vad som utgör en nära-nollenergibyggnad finns i BBR. Begreppet nära-nollenergibyggnad finns inte längre i PBF men i Boverkets föreskrifter (BFS 2026:9) om energihushållning och värmeisolering i byggnader finns definitioner av nollutsläppsbyggnad och nära-nollenergibyggnad. I båda definitionerna görs skillnad mellan om det avser uppförande av ny byggnad eller en redan uppförd byggnad. För redan uppförd byggnad får gränsvärdet för energiprestandatal också anpassas enligt båda definitionerna. Det finns därför anledning att se över formuleringarna både under 4.10 och i andra delar av promemorian. Vidare finns det felaktigheter i beskrivningen av Boverkets byggregler. Tidigare såväl som nu gäller följande. Vid tillämpningen av de tekniska egenskapskraven är utgångspunkten att det är samma krav som gäller vid uppförande av nya byggnader som vid ändring. Vid ändring får dock kraven anpassas och avsteg från dem får göras med hänsyn till bland annat ändringens omfattning, byggnadens förutsättningar, varsamhetskravet och förvanskningsförbudet.

Uppgifter om energianvändning i byggnader som ägs av offentliga organ bör redovisas i energideklarationsregistret

I promemorian står att uppgifter från energideklarationsregistret kan användas för att uppskatta den energibesparing som följer av en renovering genom att jämföra rapporterad nivå på energiprestanda mellan två efterföljande energideklarationer för samma byggnad. Boverket vill påtala att energideklarationsregistret kan användas för att uppskatta energibesparingen, men att beräkningsmetoden ändrats vilket gör det svårare att jämföra uppgifter från två efterföljande energideklarationer för samma byggnad.

Sverige förväntas uppfylla kravet på energibesparing genom de åtgärder som vidtas för att genomföra direktivet om byggnaders energiprestanda

I promemorian står att de åtgärder som vidtas för att genomföra direktivet i nuläget bedöms innebära att Sverige även når energieffektivitetsdirektivets (EED) krav på energibesparing vid renovering av den offentliga sektorns byggnader. Energianvändningen bör dock följas kontinuerligt för att tidigt fånga upp om det krävs ytterligare åtgärder för att uppfylla kravet. I underlaget till den slutliga byggnadsrenoveringsplanen som redovisades till regeringen i september 2026 bedömde Boverket att enbart MEPS-gränsvärdena inte kommer att räcka för att uppfylla kravet i EED artikel 6.1, utan att ytterligare energieffektivisering kommer att behövas. Boverket håller därför med om att energianvändningen i byggnader som ägs av offentliga organ behöver följas upp kontinuerligt.

6.3 Skyldigheten att ställa krav på energieffektivitetsprestanda gäller vissa varor, tjänster och byggnader

I promemorian står att när en upphandlande myndighet eller enhet köper en byggnad eller byggentreprenad eller ingår ett hyresavtal för en byggnad eller

lokal, ska den köpa och hyra byggnader som uppfyller energieffektivitetskraven för en så kallad nära-nollenergibyggnad. Boverket vill här uppmärksamma att begreppet nära-nollenergibyggnad tas bort ur Boverkets föreskrifter (BFS 2026:9) om energihushållning och värmeisolering i byggnader från 2030. Kravet bör tydligare kopplas till energiprestandatalet för en byggnad. Det är också energiprestandatalet som kan kontrolleras med en energideklaration.

Boverket vill även uppmärksamma att regleringen skulle kunna ta sikte på den nya energiklass A0 (nollutsläppsbyggnad). Vid uppförande av ny byggnad blir det från 2028 krav på nollutsläppsbyggnad om byggnaden ägs av offentliga organ. Från 2030 gäller detta alla byggnader. För redan uppförda byggnader är det samma gränsvärde för energiprestandatal för nära-nollenergibyggnad som för nollutsläppsbyggnad och med samma möjlighet till anpassning av gränsvärdet. Genom att koppla regleringen till energiklass A0 möjliggörs för upphandlande myndigheter eller enheter att köpa och hyra byggnader vars energiprestandatal inte kan förbättras på grund av till exempel förvanskningsförbudet eller varsamhetskravet. Detta skulle medföra att skyddsvärda byggnader i större utsträckning kan nyttas av offentliga ägare. En sådan möjlighet ges inte av den föreslagna regleringen som kräver att själva syftet med köpet ska vara att bevara byggnaden.

8.8.2. Boverket

Uppdraget att vartannat år uppdatera förteckningen över uppvärmda och kylda byggnader som ägs och används av offentliga organ bör lämpligen även inkludera uppföljning av energianvändningen i byggnader som ägs av offentliga organ i syfte att säkerställa att kravet i EED artikel 6.1 är uppfyllt. Uppgifterna i förteckningen om antalet byggnader som ägs av offentliga organ bör även användas i kommande uppdateringar av den nationella byggnadsrenoveringsplanen (NBRP) och den nationella energi- och klimatplanen (NEKP) i syfte att samordna redovisningen till EU.

I detta ärende har generaldirektör Nancy Mattsson beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Amelie Fasth. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, avdelningschef Lennart Andersson, enhetschef Sonia Andersson och jurist Mikael Lindman deltagit.

Nancy Mattsson
generaldirektör

Amelie Fasth
jurist

Kopia till:
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

sandra.lennander@regeringskansliet.se

daniel.friberg@regeringskansliet.se

helen.ekstam@regeringskansliet.se